

# Spira

SOMMAR 2023

- Tema: Att beröras
- Tips på sommaraktiviteter
- Pysselsida

## VÄLKOMMEN!

### HAR DU INTE FÅTT SPIRA, HÖR AV DIG!

Numera är det SDR  
som delar ut Spira till hushållen.  
Om du vet någon som inte har fått  
Spira så hör gärna av dig till:  
Tfn: 0521-26 58 50

**e-post: [vastra-tunhem.pastorat@svenskakyrkan.se](mailto:vastra-tunhem.pastorat@svenskakyrkan.se)**

*Grattis!*

### KORSORDSPRISER

Ethel Augustsson, Västra Tunhem  
Kerstin Brahm, Västra Tunhem  
Frank o Katarina Lindell, Vargön  
Ann-Christin Karlsson, Trollhättan  
Maj-Britt o Allan Andersson,  
Trollhättan  
Berit Ulfström, Vargön  
Inga-Lisa Gustavsson, Trollhättan  
Inga-Lill Lindberg, Vargön  
Peter Bryntesson, Vänersborg  
Lilian Almkvist, Trollhättan



FOTO: H ANDERSSON

## KONTAKT

### HEMSIDA

[www.svenskakyrkan.se/tunhem](http://www.svenskakyrkan.se/tunhem)

### E-POST FÖRSAMLINGSEXPEDITIONEN

[vastra-tunhem.pastorat@svenskakyrkan.se](mailto:vastra-tunhem.pastorat@svenskakyrkan.se)

### E-POST KYRKOGRÄDSFÖRVALTNINGEN

[tunhem.kyrkogardsforvaltningen@svenskakyrkan.se](mailto:tunhem.kyrkogardsforvaltningen@svenskakyrkan.se)

### PRÄSTER

Elisabeth Tengler	072-732 60 28
Sven Bild	070-522 14 10
Camilla Juhlin	070-241 20 22
Magdalena Mellgren Sävenstrand	073-453 02 50
Carl Jälknäs, tjänstebitr.	073-958 79 18

### KYRKOMUSIKER

Anna Dahlqvist	070-285 75 08
Hans-Olof Svensson	072-251 61 19
Ingrid Trulsson	073-531 33 44

### DIAKONI

Elisabeth Larsson	070-464 48 39
Elisabeth Johannesson	0739-23 84 26

### BARN OCH UNGDOM

Niklas Johansson	072-516 45 00
Lena Lundskog	073-394 48 22
Camilla Svensson	070-325 78 76
Rasmus Lindén	076-265 30 60
Erika Olsson	072-092 60 62

### KYRKVAKTMÄSTARE

Marie Lindmark	076-845 61 25
Maria Lundskog	073-367 09 06
Bjarne Öhman	070-250 11 77

### ADMINISTRATION

Församlingsexpeditionen	0521-26 58 50
Telefontid: må, ti, fr: 9-12, on, to: 12.30-15.	
Ekonomi	0521-26 58 53
Ekonomi (lön och fakturor)	0521-26 58 54
Kommunikation	0521-577 941, 079-585 59 17

### CAFÉ VILLA BJÖRKÅS

Ellinor Josefsson, café	073-453 02 52
Caroline Ahlqvist, verksamhetsansv.	070-608 85 67

### KYRKOGRÄDSFÖRVALTNINGEN

Västra Tunhem, Gärdhem, Väne Åsaka, Vänersnäs och Norra Björke	
Besöksadress: Församlingshemmet Kyrkstugan, Västra Tunhem	
tfn tid: måndag-fredag kl. 9-11	0520-42 11 01
Arbetsledare: Ulf Alexandersson	070-394 86 32

SPIRA UTGES AV SVENSKA KYRKAN VÄSTRA TUNHEMS PASTORAT  
Ansvarig utgivare: Elisabeth Tengler, kyrkoherde Layout: Helen Wiik Andersson  
Upplaga: 6 000 ex Tryck: Just Nu Papper: Miljövänligt Galerie Art Silk  
Foto försättsida: Kristin Lidell/IKON

## NÅGRA ORD FRÅN ELISABETH

Ta vara på det som gott är

**T**änk så många dagar som passerar utan att vi egentligen reflekterar så mycket över det. Egentligen är ju varje dag dyrbar, men vi får ibland uppleva hur ont livet kan göra och hur skört det är. Därför blir en del dagar inte dyrbara, utan smärtsamma.

Just nu i sommarens tid ger årstiden och naturen i sig så mycket och man blir lätt berörd av skönheten, värmen och ljuset! Sommarens Spira handlar just om att bli berörd på olika sätt. Funderar du någon gång av vad som berör dig? Det kan ju vara så mycket.

För en månad sedan var min man och jag på Cypern och besökte den norra sidan av ön, den som 1974 anfördes av Turkiet. Där fanns mycket att se, både historiskt och nutid. Den övergivna staden Varosha lämnade ingen i resesällskapet oberörd. Varosha talar just om hur svårt det är många gånger att hålla sams och att dela med sig.

Vi besökte också den helige Barnabas grav. Han som var den förste på Cypern som blev kristen och som under en tid reste på missionsresor med Paulus. Där och då blev jag så berörd av att stå vid graven till en man som nämns i bibeln.



DEN HELIGE BARNABAS GRAV FOTO: E TENGLER

Jag berördes av kristendomens långa historia och hur länge vår tradition har funnits. Vi får vara en del av denna tro, som berört människor under så lång tid. Vi får vara en del av kärlekens budskap.

Barnabas blev inte så gammal. Han dog för sin tro och dödades av hedningar där på Cypern. Men hans liv spelade stor roll för de framtida kristna. Det påminner mig om hur viktig varje människa är hur viktigt det är att ta vara på livet! Du och jag kan få betyda mer än vi kan ana.

Jag känner mig så berörd av Guds närvaro i naturen, många gånger av mina medmänniskor och av en grav som är nästan 2000 år gammal.

När blir du berörd? Det är kanske oftare än du tror. Låt sommaren innehålla vila och stillhet, så att du får tid att stanna upp och låta dig bli berörd.

*Elisabeth Tengler,*  
kyrkoherde



DEN ÖVERGIVNA STADEN VAROSHA FOTO: E TENGLER

### NYHET!

Fr. o. m detta nummer har vi valt att inte ha med predikoturen. För att alltid kunna ge korrekt och aktuell information kommer tider för gudstjänster som ett månadsblad. Hör gärna av dig om du vill att vi skickar månadsbladet till dig, digitalt el per post. Tfn: 0521-26 58 50. Månadsbladet finns även att hämta i våra kyrkor och församlingshem.

**Gudstjänstkalendern finns överst på hemsidan och i appen Kyrkguiden.  
WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/TUNHEM**

## ANDAKT - BLI BERÖRD



**A**tt arbeta i Svenska kyrkan i ett av världens mest sekulariserade och individualistiska länder kan kännas utmanande, men det är också otroligt inspirerande. Som kyrka står vi för gemenskap, tro, hopp och kärlek. Det är viktigt att vi påminner oss själva om det i en tid då dessa värderingar kan kännas alltmer sällsynta. Jag får ofta frågan från besökare om jag är troende eller inte och jag ber dem då ofta att definiera vad deras tolkning av en troende är. Ofta får jag som svar att det handlar om hur ofta man går i kyrkan och hur mycket man kan utantill av Bibelns innehåll.

Jag kan vara öppen med att jag pendlar mellan övertygelse och att ifrågasätta Guds existens. Det är viktigt, tror jag, att vi är öppna med våra tvivel och lämnar utrymme för diskussion. Samtalet riskerar annars att bromsas av skuld känslor och dåligt samvete. Rädslor för att man inte tror tillräckligt mycket eller går på gudstjänst tillräckligt ofta väger tyngre än nyfikna frågor och funderingar. För mig är att vara kristen lika mycket ett personligt förhållningssätt som det är en personlig övertygelse. Jag visar att jag är kristen genom att agera på ett kristet sätt.

Vi bor i ett land som är relativt fredligt och fritt från svält och krig, och det är något som vi inte bör ta för givet. Vi bör vara tacksamma för det liv vi har och för de möjligheter vi har att hjälpa andra som inte har samma lyx. Ukrainas kamp mot Rysslands krigsoffensiv påminner oss om hur skör freden kan vara och hur snabbt vardagen kan kullkastas för ett lands befolkning. I en krigssituation är det många civila som lider. Deras vardag blir en kamp för överlevnad, och deras trygghet och välbefinnande sätts på spel.

För mig är min familj allt. Min hustru och mina två barn, vars ålder är fyra respektive sex år, är det som ger mig hopp och glädje varje dag. Jag känner djup tacksamhet över att de får växa upp i en trygg och fredlig miljö där de kan lära sig att värdesätta det som verkligen betyder något i livet: kärlek, gemenskap och en tro på något större än oss själva. När jag tänker på det lidande som Ukraina går igenom just nu, kan jag inte låta bli att känna en djup empati och oro för dem som kämpar för sin frihet och suveränitet. Vi i Svenska kyrkan har en möjlighet att göra skillnad genom att hjälpa de drabbade och genom att betona vikten av fred och samarbete.

Vad kan då jag personligen med mina begränsade resurser göra för skillnad? Jag tänker att det viktigaste är att vara öppen för samtal, och att bjuda in till hoppfull gemenskap där man inte viker för svåra frågor som berör. Vad är meningen med mitt liv? Finns det en Gud? Varför ska jag bry mig? De främsta verktygen för att kunna ta dessa frågor på allvar är nyfikenhet och tålamod. För barn och ungdomar, med vilka jag har mest erfarenhet av i mitt jobb, har kyrkan något unikt att erbjuda jämfört med andra föreningar. I Svenska kyrkan uppmärksammas du för ditt engagemang, inte för din prestation. Författaren C.S. Lewis har en gång sagt:

***"Tålamod är inte att sitta stilla och vänta på det oväntade, utan att hålla fast vid en aktiv tro på att livet har en mening".***

Låt oss hålla fast vid denna tro och sträva efter att sprida hopp, kärlek och gemenskap i en värld som ibland kan kännas alltmer individualistisk och splittrad.

*Rasmus Lindén,*  
församlingspedagog

## FOKUS PÅ DESMUND TUTU

Vissa människor har genom historien gjort mer avtryck än andra. Många är de, som genom att utöva makt på olika sätt har gjort fruktansvärda avtryck som aldrig försvinner.

Men det finns också människor som skaffat sig sin berömmelse utan att fokusera på det egna jaget. Tvärtom har man helt och hållet tjänat sina medmänniskor utan tanke på egen vinning.

Desmond Tutu som var ärkebiskop i den anglikanska kyrkan i Sydafrika ryms i den kategorin. Tillsammans med Nelson Mandela var Desmond Tutu den ledare som var med om att förvandla den rasåtskiljande apartheidstaten Sydafrika till en demokratisk stat. Sedan 1994 styrs landet enligt demokratiska principer. Detta var ingen enkel process och våldsamheter förekom. Mycket tack vare Desmond Tutu så undveks hämndaktioner som sannolikt hade kunnat få fruktansvärda konsekvenser.

Desmond Tutu var inte politiker, han var en människa som från tidig ålder drevs av sin kristna övertygelse - alla människors lika värde och likhet inför Gud.

I intervjuer, bl.a. med Anna Hedenmo i tv programmet "Min sanning", säger han att han är en blyg person utan strävan till offentlighet. Men hans tro drev honom till handling.

Han var ärkebiskop i den anglikanska kyrkan i Sydafrika 1986 – 1996 i en tid då icke vita människor förtrycktes, förnedrades och förnekades drägliga livsvillkor. Detta trots att man levde i ett av afrikas rikaste länder - Sydafrika. Hans arbete belönades med många utmärkelser bl.a. med Nobels fredspris som han erhöll 1984.

En av de mer viktiga insatserna som Desmond Tutu gjorde var att inrätta en sanningskommission. Syftet var att både offer och förövare skall få upprättelse respektive straffrihet genom att sanningsenligt berätta om sina upplevelser. Det blev många berättelser om alla hemskheter som kom fram. Tack vare denna kommission kunde man gå vidare i den nu demokratiska staten Sydafrika med mindre risk för våldsamheter. Desmond Tutu var dock väldigt besviken på de båda sista vita presidenterna, P.W. Botha och F.W. de Clerk som inte klev fram och bekände. Men trots att långt ifrån alla förövare trädde fram, så var processen ändå som helhet framgångsrik.

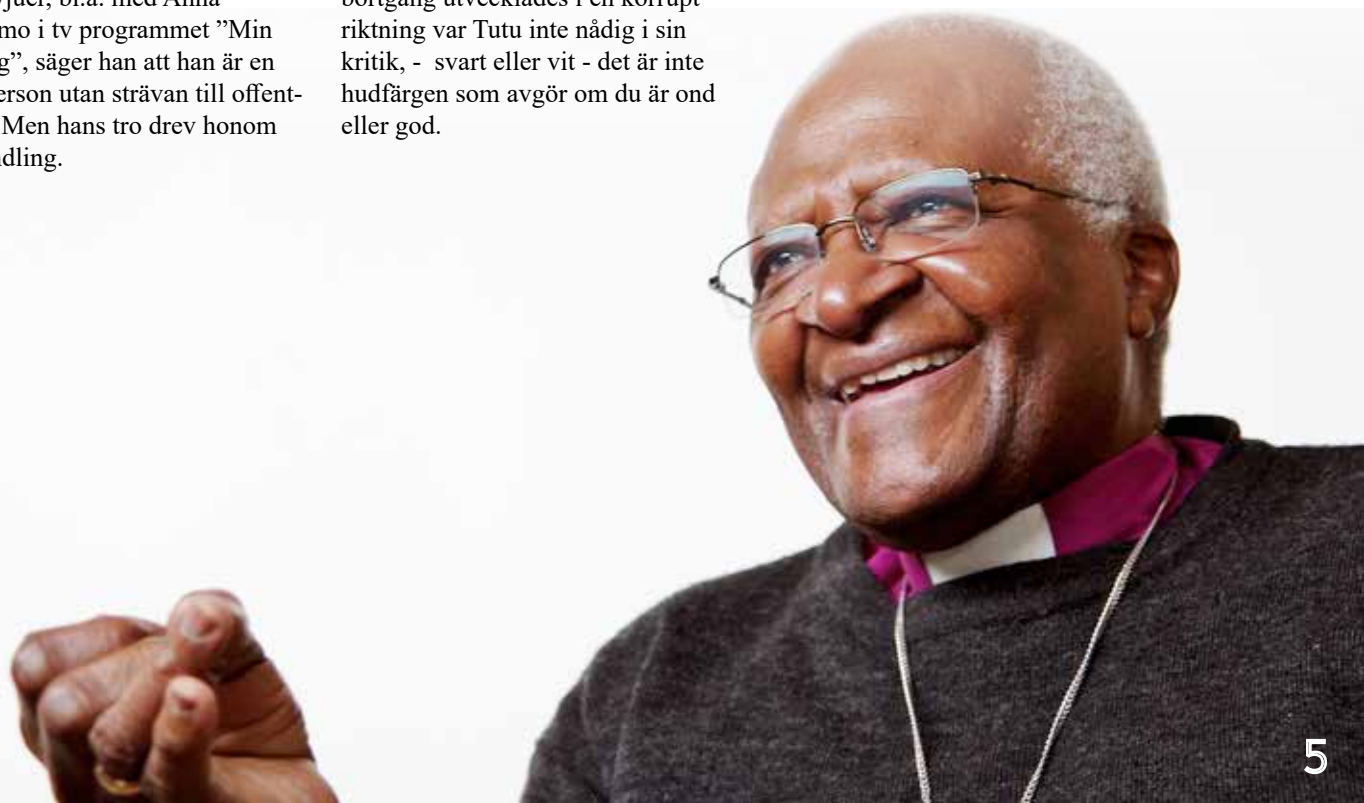
Desmond Tutu blev tidigt de fattigas och förtrycktas röst. När regimen efter Nelson Mandelas bortgång utvecklades i en korrupt riktning var Tutu inte nådig i sin kritik, - svart eller vit - det är inte hudfärgen som avgör om du är ond eller god.

Desmond Tutu har skrivit flera böcker. Jag har läst "Gud har en dröm" som utkom 2003. Jag skulle önska att alla läser denna bok som är så full av visdom. Den är en enda lång berättelse om allas lika värde. Allt är grundat i tron på en Gud som är så mycket större, allsmäktig och kärleksfull än vi kan fatta. Desmond Tutu demonstrerade sin kristna tro i handling livet igenom!

2022 kom det en dokumentärfilm som skildrar delar av Tutus liv. "A tree has fallen – remembering Archbishop Desmond Tutu". Filmen är gjord av Marika Griehsel, svensk journalist, utrikeskorrespondent och dokumentärfilmare. Marika har följt Desmond Tutu under 1990 talet och intervjuat honom flera gånger

Den 8 oktober 2023 får vi besök av Marika Griesehl och vi kommer att visa filmen i Velandakyrkan. I samband med filmvisningen kommer Marika att berätta om sina intryck av Desmond Tutu.

Gert Frick,  
ordförande i  
Gärdhems församlingsråd



## VILKEN PSALM BERÖR DIG?

Psalmer kan få oss att känna glädje och trygghet, skänka tröst och ge hopp, väcka nyfikenhet och förundran. De kan också stärka vår tro, men kanske även skapa olika frågor och funderingar kring textens betydelse. Flera av våra psalmer försätter oss lätt i en viss sinnesstämning och plockar fram olika minnen. Här berättar några pastoratsbor om sin favoritpsalm och varför just den berör dem.



MARIE DANIELSSON, VÄSTRA TUNHEM: PS. 709 – DU ÄR HELIG.

Detta är en glad och upplyftande psalm med en härlig rytm som gör den medryckande och rolig att sjunga. Fart och fläkt! Den ger mig fina minnen från konfirmationer där den ofta sjungits med komp från flera olika instrument. En positiv händelse där denna psalm passar bra.



GERT FRICK, VELANDA: PS. 532 – JAG KOM INTE HIT FÖR ATT JAG TROR

Jag tycker om texten, framför allt inledningen som säger att jag får komma till Gud (kyrkan) för att jag behöver Gud – inte för att jag tror. Tron är inte enkel. Försök inte förstå. Gud är större, ja den störste. Psalmens text är viktig då den betonar att du inte behöver prestera. När man inte vet hur man ska tro kan man sjunga den här psalmen.



RUTH LUNDIN, NORRA BJÖRKE: PS. 758 – HERRE, TILL DIG FÅR JAG KOMMA

Texten är så fin och trösterik. Man får vara precis som man är och behöver inte prestera eller göra något speciellt. Till Gud får du komma och han bryr sig om dig och älskar dig som den du är. Slutorden, som är riktade till Gud, är fantastiska; "...under allt är jag älskad av dig".



ALEXANDER LARSSON, VARGÖN: PS. 89 – SE, JAG VILL BÄRA DITT BUDSKAP, HERRE

En glad och rytmisk psalm som tilltalar ungdomar. Den är starkt förknippad med konfirmation. Passar oftast bra som avslutning när vi sänder ut ungdomarna då den sammanfattar allt som rör livet, det kristna livet, som vi går ut i.



ANGELICA BOQVIST, HALVORSTORP: PS. 901 – LILLA LIV (UR PSALMER I 2000-TALET)

Psalmen har både fin text och melodi och är ett minne från vår sons dop. Det var meningen att han skulle komma till oss och denna text, som har djup innebörd, symboliserar detta. Vi ville ha en psalm som inte var så vanlig och med en text som berörde oss.

FOTON: ANNA DAHLQVIST



## Annas 10-i-topp

- 1 ps. 11 O, store Gud
  - 2 ps. 766 Trosbekännelse
  - 3 ps. 46 Låt mig få höra om Jesus
  - 4 ps. 202 De blomster som i marken bor
  - 5 ps. 428 Mitt i vintern var det
  - 6 ps. 795 Alltid på väg
  - 7 ps. 522 I Guds tystnad
  - 8 ps. 712 O Gud, som skapat vind och hav
  - 9 ps. 770 Som bonden tar ett fång
  - 10 ps. 207 En liten stund med Jesus
- Bonus: ps. 730 Må din väg gå dig till mötes

## Psalmkören

Hoppas du blivit inspirerad nu att sjunga psalmer! Vill du lära dig mer om psalmer och sjunga dem tillsammans med andra?

Välkommen då till "Psalmkören" som träffas varannan onsdag i Halvorskyrkan. Mer info på vår hemsida eller via körledare: Anna Dahlqvist, tel: 070 – 285 75 08.

[www.svenskakyrkan.se/tunhem](http://www.svenskakyrkan.se/tunhem)

## Urval ur: *Sommarmusiken*

### **4 juni Gärdhems kyrka kl. 18**

"I det fria" - körsång i sommarkväll. Ägglikören med piano, fiol & bas.

### **11 juni Väne Åsaka kyrka kl. 18**

Från "Roman till Monica Zetterlund" med Duo Nuovo. Klassisk musik, visor och lite jazz. Jan Björklund, gitarr & Mattias Kihlberg, tvärflöjt.

### **20 juni Norra Björke kl. 18**

"Mitt i livet" med gruppen Con Anima från Lidköping. Mikael Dalemo & Co. Bland annat visor och ballader om människan och våra frågor om livet.

### **9 juli Vänersnäs kyrka kl. 18**

Kristna klassiker med Percy Helin och Hans-Olof "Tjolle" Svensson - fiol, sång och piano.

### **16 juli Västra Tunhems kyrka kl. 18**

"Mellan himmel och jord" med Rasmus Ringborg - sång, & Samuel Edvardsson - gitarr. Älskade sånger ur den svenska kyrkorepertoaren, romanser, visor och klassisk gitarrmusik.

### **6 augusti Väne Åsaka kyrka kl. 18**

Från italienska operahus till vackra svenska skogar. Svenska romaser och italiensk bel canto i sitt bästa slag. Viktoria Karlsson - sång & Beatrice Vanzo - piano.

**Fler musiktillfällen finns på hemsidan:**

[www.svenskakyrkan.se/tunhem](http://www.svenskakyrkan.se/tunhem)

*Anna Dahlqvist,*  
kyrkomusiker

Man hörer fåglar sjunga  
med mångahanda ljud,  
skall icke då vår tunga  
lovsäga Herren Gud?  
Min själ, upphöj Guds ära,  
stäm upp din glädjesång  
till den som vill oss nära  
och fröjda på en gång!


Den blomstertid nu kommer,  
199:3

# Välkommen till...

## Vägkyrkan i Norra Björke 18 juni - 22 juni kl. 14-18

Våffelcafé i församlingshemmet kl. 14-18  
Andakter - Utställare - Barnens kyrka  
Historiska berättelser från bygden - Pilgrimsvandring  
Utställning i kyrkan och församlingshemmet


### Musikprogram:

- 
- |             |   |
|-------------|---|
| 18/6 kl. 15 | Pilgrimsvandring med Ros-Marie Elf och Elisabeth Johannesson.<br>Start och stopp vid kyrkan.                |
| 18/6 kl. 18 | "Visor till gitarr" med Ingela och Ingemar Bäckström - sång & gitarr.                                       |
| 20/6 kl. 18 | "Mitt i Livet" - gruppen Con Anima från Lidköping med bl. a.<br>Mikael Dalemo.                              |
| 22/6 kl. 18 | "Solglitter" - svensk sommar i ord & ton med Elisabeth Johannesson,<br>diktläsning & Anna Dahlqvist, piano. |

## Vägkyrkan i Västra Tunhem 27 juni - 2 juli kl. 14-18

Våffelcafé i Kyrkstugan kl. 14-18  
Pilgrimsvandring - Andakter - Utställning om pilgrimsvandring  
Historiska berättelser från bygden - Barnens kyrka

### Urval ur programmet:

- 
- |             |   |
|-------------|---|
| 27/6 kl. 18 | Sommarmusik - "I min magiska värld" Ingrid Trulsson med<br>Josefine Domargård - orgel, sång och piano.  |
| 28/6 kl. 15 | Pilgrimsvandring  |
| 29/6 kl. 15 | Retroquiz med Magdalena Mellgren Sävenstrand  |
| 29/6 kl. 18 | Sommarorgel med Lasse Eklund.   |
| 2/7 kl. 18  | Sommarmusik - "Musikaliska pärlor från 1700-talets Europa" med<br>Camerata Mandolino Classico; Lars Forslund - mandolin & cembalino<br>och Mimmie Grennäs - blockflöjt. |



## SKAUT-GRUPPEN I VELANDA

Vad gör vi?

Under terminerna övar vi sjukvård, lär oss att tända eld men även handskas med kniv, yxa och såg, så vi kan bygga t. ex egna fågelholkar. Vi lär oss olika knopar så vi kan surra ihop olika trefötter som vi bygger bord och andra saker som behövs för en hajk och läger.

Vi lär oss att tända och handskas med trangiakök för att vi ska kunna laga mat på dessa när det är hajk och läger.

Vill du vara med? Kontakta:  
Niklas Johansson tfn: 072-516 45 00



FOTO: NIKLAS JOHANSSON

## PILGRIMSVANDRINGAR I VELANDA

31 maj, 14 juni och 28 juni  
kl. 18-20

Samling vid Velandakyrkan. Sträcka ca. 5 km.  
Ledare: Gert Frick och Ingegärd Andreasson.  
Välkommen!

## SÖNDAG 11 JUNI KL. 16

Friluftgudstjänst på Vänersnäs  
med fågelskådning

Samling vid Frugårdsudde parkering.  
Efter gudstjänsten går vi tillsammans till  
fågeltornet en kilometer bort.

Utefter stigen hörs och syns fler fågelarter.  
Framme vid tornet fikar vi medhavd fika och  
kollar in ännu fler fåglar.

Väl mött!

Sven Bild,  
präst och fågelskådare

På bild: Rödbena och tofsvipa





## REFLEKTION

I bland är det skönt att stanna upp, och tänka till. Magdalena Mellgren Sävenstrand låter oss reflektera över vad man kan bli berörd av.

Vad påverkar dig på djupet?

Är det andra människor, naturen, musik eller film? I en tid där det är högt tempo, många intryck och val att göra kan det vara betydelsefullt att stanna upp fundera på vad som är viktigt för en egentligen och ge mer utrymme för det i sitt liv! Testa prova dig fram!



## SUCCÈ

Församlingskvällen på Vänersnäs den 17/4 blev en succè när Gillis Herlitz var på besök och höll en tankeväckande föreläsning om allvarliga ämnen på ett lättsamt sätt. Det bjöds på god räksmörgås efteråt och fina samtal kring borden.

Vill du veta mer om vad som händer i Vänersnäs församling?

Besök gärna hemsidan:  
[www.svenskakyrkan.se/tunhem/vanersnas-forsamling](http://www.svenskakyrkan.se/tunhem/vanersnas-forsamling)



## APPEN KYRKGUIDEN

Appen Kyrkguiden hjälper dig hitta till våra kyrkor. I kalendern finns gudstjänster, konserter och andra evenemang. Appen är gratis och finns för både iPhone och Android.

I appen kan du:

- \* söka efter kyrkor eller platser
- \* söka i kalendern efter gudstjänster eller andra evenemang
- \* favoritmarkera kyrkor som ligger dig lite extra varmt om hjärtat
- \* markera vilka kyrkor du har besökt eller som du vill besöka.

## BLI BERÖRD - ÅKE BONNIER



FOTON: MAGNUS ARONSON/JESPER WAHLSTRÖM/KRISTIN LIDELL/ALEX GIACOMINI/ALEX&MARTIN/IKON

**S**om biskop blir jag starkt berörd var gång jag får viga präster och diakoner. De har vandrat en lång väg genom inre kallelse via yttre bekräftelse efter en ganska tuff prövning och så studier av olika slag på universitet. När dessa studier är klara och olika uppgifter genomförda i stiftet påbörjas det sista året på Svenska kyrkans Utbildningsinstitut. Därefter avläggs diakon- och prästexamen inför domkapitlet som är kyrkans kyrkojuridiska instans som bland annat har att utöva tillsyn över diakoner och präster under biskopens ledning.

Och så står de blivande prästerna och diakonerna där vid altarrundeln vid högaltaret i vår domkyrka och avlägger sina löften. Efter bön och handpåläggning får de ta emot de olika typerna av insignier. Det är stolan (bandet i vit liturgisk färg), diakonsmycket för diakonerna och mässhaken för prästerna och det är alltid en stark stämning i det där ögonblicket.

Plötsligt är de det de inte var innan. De är vigda präster och diakoner. De sänds ut att tjäna Gud och att tillsammans med alla andra människor av god vilja vara med och laga världen. För det är detta som det handlar om. Evangeliet har med vår värld att göra, med de fyra grundläggande relationerna att göra. Det handlar om att hjälpa människor och sig själv att fördjupa relationen med Gud, med skapelsen, med medmänniskan och att också fördjupa relationen med sig själv. Det finns så många dimensioner i detta och många olika sammanhang som diakonen och prästen sänds ut att stå i, verka för och genomföra. För mig som biskop är det fantastiskt att se dem stående där i Skara domkyrkas högkor, nyvigda och på väg ut i en värld där stora risker väntar. Jag blir lika berörd var gång. Det är människor som sänds ut och leds av Gud och som vigtt sitt liv åt att verka för Guds rike.

Även jag vigdes till präst och därefter 28 år senare till biskop. Båda mina vigningar till tjänst i kyrkans sammanhang har berört mig mycket. Vid min biskopsvigning fick jag ensam inleda den Nicenska trosbekännelsen där det står: "Jag tror på en enda Gud". Det var oerhört starkt att få säga detta högt i en välfylld Uppsala domkyrka inför Gud och inför den dåvarande ärkebiskopen Anders Wejryd. Det är en grundbekännelse som är så viktig för mig. Det finns bara en gud och det är Gud och Gud är inte religiös. Gud är generös. Det är denna Guds befriande generositet som diakoner, präster och biskopar och alla andra människor av god vilja har att tala tydligt om i ord och handling i en värld där oginhet och inkräkthet förlamar och fördärvar.

*Åke Bonnier*  
Biskop i Skara stift



# Sommar- TIPS

*Kom till Vargöns kyrka  
och hämta en liten pysselkasse  
på expeditionen på  
baksidan av Vargöns kyrka.*

*Besök Trollskogen  
på Hunneberg.*

*Besök en lekpark nära dig!*

*Eller gör det till en rolig  
semesteraktivitet och se hur  
många ni hinner med.*

*Det finns olika vandringar att  
vara med på. Varför inte  
vara med på en av våra  
pilgrimsvandringar?*

*Besök ett museum!*

*Fika och roliga barnaktiviteter  
finns under vägkyrkan i  
Norra Björke vecka 25 och i  
Västra Tunhem vecka 26.*

*Besök loppisar!*

Låna grejor på  
Fritidsbanken  
Vänersborg

Vill du eller ett par kompisar  
vara med och glädja på ett  
äldreboende med sång och musik?  
Torsdagar em, kontakta vår musiker  
Hans-Olof "Tjolle" Svensson.  
Tfn: 072-251 61 19

Björkåspark i Vargön.  
Jättemysigt att ha som en utflyktsdag.  
Ta en fika på Villa Björkås, låna en pick-  
nickfilt och sätt er i gräset. Hämta en  
pysselpåse och bara njt.

Emaus Lantgård finns  
i Uddevalla  
och Falköping.

Tälta.  
Packa ner lite gottigheter  
(kanske något du bakat),  
sovsäck och ett tält och  
sov ute på gräsmattan  
eller i skogen.

Starta ett vattenkrig.  
Men glöm inte att fråga och man vill  
delta först! Fyll vattenballonger,  
gamla petflaskor, hinkar, plastpåsar ta  
vad du hittar.

Pyssla, baka eller varför inte läsa  
en bok eller lösa ett korsord.  
Det finns massor av bra böcker att låna  
på biblioteket och korsord  
finns även för barn.

Bada!  
Bor du inte så att du kan ta  
dig själv fråga någon vuxen,  
grannen kanske åker och  
badar varje dag.

# SOMMARPYSSEL



Barn & ungdom tipsar om roliga pyssel som du kan göra i sommar.  
Det du behöver är papper, sax lim, penna, ev. sugrör/pinne.

Vill du göra fler pyssel så får du gärna hämta en pysselpåse  
på expeditionen i Vargöns kyrka under sommaren.

## Blommor

1. Klipp ut en avlång rektangel och vik pappret som ett dragspel.
2. Limma ihop kanterna.
3. Klipp ut en cirkel och rita ögon och en mun, limma fast cirkeln på blomman.
4. Klipp ut blad och limma fast.
5. För att göra en stjälk så kan man använda en grillpinne, sugrör eller rulla ihop ett papper hårt och limma fast.

## Fjärilar

1. Klipp ut två cirklar
2. Gör en dragspelsvikning på båda två.
3. Vik dom på mitten.
4. Limma ihop nedersta mittendelen.
5. Rulla pappersremсор och limma fast antennerna.

Tips! Om du vill färglägg innan du viker!

*Daad Aylo,*  
pysslare



# VI BLICKAR TILLBAKA...

## och läser om kyrkvårdsmoran som födde 19 barn

Våra kyrkor och kyrkogårdar vårdar minnen, kulturarv och intressanta livsöden. Här berättar vi om Anna Beata från Norra Björke.

### ANNA BEATA

#### ”KYRKVÅRDSMORAN” CARLSDOTTER

Anna Beata föds 1814 i Storemålet, Östbjörke, Norra Björke, dotter till Carl Andersson och Ingrid Eriksdotter.

Anna Beata gifter sig en sommardag i juni 1833 med Anders Eriksson. Anders var son till ingen mindre än en förtroendeman och som var med i skoldirektionen i socknen, Erik Olofsson.

Det sägs att Anna Beata alltid hade två vaggor i gång och det kan man förstå då de tillsammans får 19 barn (hittar endast 18 av dem)

Anna Christina	1834
Inga Lena	1835
Eric	1836
Carl	1838
En flicka (dödfödd)	1839
Britta	1840
Johan Adam	1841
Maria	1844
Sara	1845
Charlotta	1847
Olof	1848
Gustaf	1849
Anders Magnus	1851
Anna Sofia	1852
August	1854
Otto	1856
En gosse (dödfödd)	1858
Abraham	1859

Deras hus var en s.k. framkammarsstuga som man byggde på 1700-talet. I stugan fanns det stora rummet där allt ägde rum; ett litet kök och ett par små kamrare. Här vid det stora slagbordet äts det mat, barnen läser katekesen och ABC-boken och Anna Beata handarbetar mest med att laga kläder. Till sin hjälp har hon drängar och pigor som hon måste hålla ett vakande öga på så att de sköter sina sysslor.

Hon kallades för ”kyrkvårdsmoran” och det var för att hennes make var kyrkvård. De var flitiga kyrkobesökare, varje söndag gick de i kyrkan där varje by hade sin egna bänk. Makens uppgift i kyrkan var att ordna med oblater och nattvardsvin, när det var nattvard. För att tillverka oblater fanns ett speciellt oblatjärn där Anna Beata bakade det bröd som skulle användas.

Det berättas en historia om att oblaterna tog slut vid nattvardsgången, så fick hon springa hem och baka nya och hon hann tillbaka innan nattvardsgången var slut, men detta är som sagt bara en skröna.

Anna Beatas man Anders avled den 1873 och fick sin viloplats på Norra Björke kyrkogård. Anna Beata lever ensam i 19 år, fram till sin död 1892. Då förs hon till sista vilan bredvid sin älskade make.

*Maria Lindskog,*  
kyrkvaktmästare

Genom att skanna QR-kodstolparna som finns uppsatta på Norra Björke kyrkogård kan man läsa om många fler intressanta livsöden.



FOTO: RUNE HELLBERG

### BUKOBAHJÄPEN

Gårdhems församling lämnar bidrag till Bukobahjälpen som bl a samlar in pengar för att hjälpa gatubarn som hamnat utanför familjens eller byns nätverk i Bukoba, i Tanzania.

Under 2022 har detta resulterat i:

Mellan 60-65 barn/ungdomar har bott på centrat.

380 barn har fått sina basbehov tillgodosedda.

81 barn har fått medicinsk behandling.

165 barn undervisas på en kommunal skola.

### VILL DU HJÄLPA TILL ATT HJÄLPA?

Läs mer på [www.bukobahjalpen.se](http://www.bukobahjalpen.se)

# Sommar- kryssset

				ELEFANTBETE		FICK EN SALT FRU	DEN DANSAS DET KRING				
				FÖRVRÄNGT VERK		BALE	DANSSTÄLLE				
				VOJTYLAS VAR LÄNG		ÄNGARE					
				LÄNGA		HOPPMÄTT					
				ETT AV FN:S FACK-ORGAN		ÄR VÄL PLAGEN VID OVÄDER					
				HERREN ÄR ... HERDE		MED MED BUMS	SÄTTER NER	PARTI-BOK-STÄVER			
				VARA POSITIV TILL		RADON	BAKDEL	FÄS	IDKA	FIRAS I JULI	KUNDE KUNG DAVID VARA MED BESKED
				VÄG-BOK-STAV FLOTT		HYLLA		SPEL		KINGSLEY I REOLEN	TAS EKAN TILL EN SOMMAR-DAG
						ARM-HÅLA		DEN GÖR INGET VASEN AV SIG		MELLAN-RUM	
				NYCKEL-DEL		KAN MAN AV GLÄDJE		HAR FADDER		DEN SES UPPSPO-LAD PÅ STRANDEN	
BÄRS AV JUDISK MAN I SYNA-GOGA		HYFS		KILLEN I SKOLAN		TANT-FÄRS		DIGIV-NING			
BACKE				HÖR-DES		KÄL-LING					
<p><b>PSALMEN</b></p> <p>"Din sol går upp för ond och god, för <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>; o, må jag så i tålamod och kärlek likna dig."</p>				SMAL-TER SOLEN		GÅR DE FLESTA UT					
				BE-STÄM-DE SIG FÖR		KRYDDÖRT		MITT I ARDEN-NERNA			
				KON-FISKE-RA		GODKANT FÖR FARMOR					
						<b>BOK</b> 2102					

NAMN:

\_\_\_\_\_

ADRESS:

\_\_\_\_\_

POSTNUMMER OCH ORT:

\_\_\_\_\_

DRAGNING SKER DEN 16 JUNI 2023

Vinst 1-2

Presentkort på Café Villa Björkås

Vinst 3-5

Servetter

Vinst 6-10

Parkeringsbricka